

श्री. गु. शंकर व्यंकटेश टाकी ऊर्फ 'श्रीबाबा' यांचे
संक्षिप्त चरित्र व पद्यें

जन्मकाल
ज्येष्ठ व. ७ शके १७५२

समाधिकाल
वैशाख व. १४ शके १८२४

श्लोक.
वैशाखाऽसितपक्षस्था पुण्यतिथि चतुर्दशी ।
श्रीशंकरस्मरणदा चिंतूं अमरजा तशी ॥

गुरुवर्य श्री शंकर टाकी यांचा जन्म गोमांतकात तारीख १३-६-१८३० त झाला. प्राथमिक शिक्षण जन्मभूमीतच झाले व इंग्रजी शिक्षणाकरता ते मुंबईस आपल्या बहिणीकडे रहावयास आले. तत्पूर्वी श्री बाबांनी कुसमण येथे असलेला जमिनीवरील व घरावरील वारसा हक्क सोडून वडील बंधु मंगेशाला सर्व इस्टेट प्रदान केली. यावरून त्यांची त्यागवृत्ती व निस्पृहता दिसून येते. बंदुकीने नेमबाजी करण्यात ते फार पटाईत होते. एकदा इंग्लिश कस्टम ऑफिसरने नेमबाजीसाठी त्यांचे विशेष कौतुक केले होते. एलफिन्स्टन् इन्स्टिट्यूट मध्ये दादाभाई नवरौजी, विद्वान् प्रोफेसरांच्या हाताखाली शिक्षण संपूर्ण झाल्यावर अकाउंटंट जनरलच्या ऑफिसात हेड अकाउंटंटचे काम करून सेवा निवृत्त झाले.

डॉक्टर भाऊदाजी व श्रीबाबा जवळचे मित्र होते. श्री बाबा रोज रात्री जेवल्यावर भाऊंच्या भेटीस जात. “प्रारब्धा पुढे आपले काहीच चालत नाही.” हे पटविण्यास श्री बाबांनी खूप प्रयत्न केला. पण डॉक्टरांना ते कधीच पटेना. एकदा डॉक्टरांनी आपली खूप संपत्ती गुंतवण्यासाठी एका कंपनीचे शेअर घेतले. दुर्दैवाने ती कंपनी बुडाली व डॉक्टरांचे खूप नुकसान झाले. त्यांना अत्यंत दुःख होऊन स्वतःला एका खोलीत कोंडून घेतले व काही केल्या दरवाजा उघडेनात. घरालीत सर्व मंडळींनी दरवाजा उघडण्यासाठी खूप विनंती केली पण व्यर्थ. शेवटी मंडळींनी श्रीबाबांना ही गोष्ट सांगितली व “कसेंहि करून तुम्ही डॉक्टरांना बाहेर आणा” असे सांगितले बाबांनी “डॉक्टर साहेब दार उघडताना?” असा प्रश्न केल्याबरोबर दार उघडून डॉक्टर बाहेर आले. त्यांनी श्रीबाबांना मिठी मारली व म्हणाले. “तुम्ही वारंवार सांगितलेली गोष्ट जी मला कधीच पटली नव्हती ती आज पटली की प्रारब्धापुढे आपले कांहीच चालत नाही.”

श्री बाबा नित्यनेमाने नारायणबुवा (रत्नागिरीवासी) यांचे पुराण ऐकण्यास जात असत. हे पुराण एका श्रीमंत ग्रहस्थाच्या घरी होत असे. एक दिवस काही अडचणीमुळे श्रीबाबा पुराण ऐकण्यास जाऊ शकले नाहीत. पुराण वाचन सुरु करण्यापूर्वीच नारायण बाबांनी ‘श्री गुरुदेव दत्त’ असे म्हटले जे वाचन संपल्यावरच म्हटले जात असे. तेव्हां त्या श्रीमंत गृहस्थाने प्रश्न केला ली, “आज वाचन का करित नाहीत ?” तेव्हा नारायण बाबांनी सांगितले की “खरा श्रोता जर हजर नाही तर वाचून काय उपयोग”

सद्गुरु श्रीराधाकृष्ण तोरणे यांची अकस्मात् गांठ पडून “अपणा सारिखे करिती तत्काळ । नाही काळ वेळ तयांलगी ॥” या श्रीतुकाराममहाराजांच्या उत्क्यनुरूप त्यांना प्रथम भेटीतच अनायासे आत्मलाभ कसा झाला, याची हकीगत येणेंप्रमाणें आहे :-

श्री राधाकृष्ण व श्रीबाबा हे मुंबईत मोरोबा पोपटजीच्या वाडींत एकाच घरांत अनुक्रमें तळमजल्यावर व पाहिल्या मजल्यावर राहत होते. प्रथम बाबांचा व श्रीराधाकृष्णांचा विशेष परिचय नव्हता. फक्त भेटींअंती परस्पर नमस्कार मात्र होत असे. रात्री भोजनोत्तर श्रीबाबांचे परम स्नेही डॉ. भाऊ दाजींच्या भेटीस जातों” म्हणून सांगितले. “विशेष काम नसल्यास आज थोडा वेळ येथें बसा” असे त्यांना श्रीराधाकृष्ण म्हणाले. श्रीबाबांचा पूर्व संस्कार उदयास येण्याची वेळ आल्यामुळे, त्यांना त्यांचे म्हणणें एकून लागलीच त्यांच्या जवळ जाऊन बसण्याची बुद्धि झाली (तत्र तं बुद्धिसंयोगं लभते पौर्वदेहिकम् ॥) पुढें श्रीराधाकृष्णांनी त्यांना “कामाला कोठें असतां, मुलें किती आहेत ?” वगैरे व्यावहारिक प्रश्न केले. त्यांची सर्व उत्तरे श्रीबाबांनी सरळ दिल्यावर “आपण सर्व सांगता हें आम्ही खरें कसें मानावें ?” असा त्यांनी श्रीबाबांना प्रश्न केला. तो एकून श्रीबाबांना सहज राग आला, व ते म्हणाले “तुमच्या मते आम्ही सांगतो तें सर्व खोटें आहे काय ?” त्यावर श्रीराधाकृष्ण म्हणाले “तसे नाही हो, तुम्ही सांगतां तें सर्व खरेंच आहे. पण ज्याला ‘मी कोण’ याचेंच जर भान नाही, तर त्यानें सांगितलेल्या गोष्टी तरी आम्ही खऱ्या कशा मानाव्या ?” “खोज नहीं जद अपनी अपकू बहुत सुनेली कथना क्या ?” असे म्हणून त्यांनी श्रीबाबांच्या मुखाकडे कृपादृष्टीने पाहिलें, त्याबरोबर तमाचा लगेच सत्त्वगुण होऊन त्यांची अंतरदृष्टि झाली (परतुनि दृष्टि पाहणें पाहतां निर्गुण हें अरुप) व “प्राणेंद्रियादि सकळांसहि जो कळेना । वाचेस आणिक मनासहि आकळेना ॥ शुद्धें मनं अनुभवाप्रति ये तथापि । तेव्हा पतंग मन होय चिदात्मदीपी ॥” असा अनुभव पूर्व संस्कारामुळे आला. हे जन्मातरींचे योगश्रष्ट किंबहुना सिद्ध पुरुष जगदुद्धराकरिता अवतरले असल्यामुळे लागलीच त्यांना समाधिस्थिती प्राप्त झाली.

प्रपंच साधून परमार्थचा लाभ कसा घ्यावा, हें त्यांनी स्वतः आचरून जगताला दाखविलें. “चालतां बोलतां समाधि । कल्पना निमाली ब्रह्मभावे ॥” असा त्यांचा अखंड अनुभव होता, हें त्यांच्या स्वतःच्याच पुढील हकीगतीवरून सिद्ध होत आहे.

श्रीबाबा मुंबईतील उकाउन्टंट जनरलच्या ऑफिसांत असतांना ते ज्या खात्यांत होते त्या खात्याचे वरिष्ठ अधिकारी श्रीयुत पांडुरंग गणोबा (Examiner of Claims) कांही कामानिमित्त श्रीबाबांच्या मेजानजीक आले असतां त्यांनी श्रीबाबांना मुळींच देहभान नसून हातानें लिहिण्याचे काम देहावर असल्याप्रमाणेंच बिनचूक चाललें आहे, अशा स्थितींत पाहिलें ! हा अपूर्व देखावा पाहून श्रीयुत पांडुरंगरावजी अत्यंत विस्मित झाले, व ते त्या दिवसापासून श्रीबाबांशी प्रेमानें व आदरानें वागूं लागले.

सन १८८३ साली पेन्शन घेऊन श्रीबाबा कारवारांत राहिले. सरकारी नोकरीत असतांना उत्तम काम केललें जाणून, त्यांच्या इच्छेविरुद्ध पण त्यांच्या नेमणूकीपासून लोकांचे हित होईल या दृष्टीने, लोकल सेल्फ गव्हर्नमेन्टच्या प्रथमच सुरु केलेल्या नियमान्वये सरकाराने त्यांना चेअरमन नेमलें. तें काम त्यांनी त्यांचे चिरंजीव श्रीभाई सन १८८९ साली मुंबईस डेप्युटी एज्युकेशनल इन्स्पेक्टर होऊन येईपर्यंत केले. त्या काळांत तेथील लोकांना त्यांच्या व्यवस्थेने फार सुख झालें.

श्रीनारायणमहाराज * काशीत असतां त्यांनी श्रीबाबांना एकदां येऊन भेटून जावें, असा आपले शिष्य श्रीगोविंदराव यांजबरोबर निरोप पाठविला होता. परंतु त्याचवेळी श्रीबाबांची बदली कारवारास झाली असल्यामुळे त्यांना जातां आलें नाही. त्यांनी श्रीगोविंदरावांस महाराजांना असें कळविण्यास सांतगितलें की, “मी आतां मुंबईहून कारवारास जातो; पावसाळा संपतांच आगबोटी सुरु झाल्यावर आपल्या भेटीला लगेच येईन.” परंतु दरम्यान आषाढांत श्रीनारायणमहाराजांनी आपलें अवतारकार्य संपविले. तथापि हा भेटीचा हेतु राहिल्यामुळे श्रीबाबांचे पेन्शन घेतल्यावर इ. स. १८८५ त काशीस जाणें झालें. तेव्हां महाराजांच्या पादुका पूर्णानंदस्वामींच्या मठांत त्यांच्या एका शिष्याजवळ होत्या, हे त्यांस माहीत नसतांही महाराजांच्याच कृपेनें एका इसमास प्रेरणा होऊन तो एकाएकीं त्यांस तेथें घेऊन गेला. त्यावेळी तेथें नेहमींच्या रीतिप्रमाणें “गुराया रे करीं दया” हें सद्गुरुचें स्तवन करतांच श्रीनारायणमहाराजांनी श्रीबाबांस प्रत्यक्ष भेट देऊन मिठी मारली. त्यावेळी तेथें कै. अप्पासाहेब पोतनीस व कै. दत्तात्रेय मंज्जप्पा संजगिरी यांची सर्व मंडळी हजर होती. परंतु त्यांपैकी कोणासही महाराज दिसले नाहीत. मात्र श्रीबाबांचे देहभान नाहीसें झाले हें पाहून महाराजांनी त्यांच्यांत संचार केला, अशी त्यावेळी सर्वांची भावना झाली. असो. श्रीबाबा प्रयाग, काशी, गया वगैरे तीर्थयात्रा करून परत येतेवेळी त्यांनी आग्रा, मथुरा, ग्वाल्हेर, जयपूर, पुष्कर, अहमदाबाद वगैरे प्रसिद्ध ठिकाणें ही पाहिली.

सन १८९८ साली त्यांनी शिंवास घर बांधले, व तेथें ते ५ जून सन १९०२ रोजी वैकुंठवासी झाले. त्यावेळीं त्यांचे वय ७२ वर्षांचे होते कारवार, ग्वाल्हेर, मुंबई वगैरे ज्या ज्या ठिकाणी श्रीबाबा राहिले, त्या त्या ठिकाणच्या अनेक जीवांना त्यांनी सद्भक्तिपंथास लावून त्यांचा उद्धार केला. ज्ञानमार्गांत अज्ञानांची व साधकांची समजूत बरोबर घालून देण्याची शैली त्यांना उत्तम साधली होती, म्हणून रत्नागिरीचे श्रीनारायणबुवा व श्रीराधाकृष्ण तोरणे हे त्यांच्याकडे आपल्या शिष्यावर्गास श्रवण करण्या करिता मुद्दाम पाठवीत असत (शब्दज्ञानें पारंगत । ब्रह्मानंदी सदा डुल्लत । शिष्यप्रबोधनीं समर्थ । तो मूर्तिमंत स्वरूप माझें ॥). त्यांनी श्रीनारायणमहाराज जालवणकर यांच्या सप्तसागरांचे संशोधन केले व त्यावर टीपा लिहील्या. सद्भक्ति प्रसारक मंडळीने हे ग्रंथ छापले आहेत.

गु. श्रीशंकर व्यंकटेश टाकी उर्फ “श्री बाबा” यांची पद्ये.

सद्गुरुचा घांवा.

पद.

येई येई गुरुराज आज झडकरी मज तारीं ॥१॥
होऊन अति मतीमंद, धरिला तो देहसंग ।
अज्ञानडोहिं बुडुनि अंध, गुंतलों भवजाळीं ॥१॥
नसतां तो संतसंग, चुकलों मी मला असंग ।
संसारी होउनी मग्न, भोगितों उपाधी ॥२॥
तूंचि निजानंदमूर्ति, तारक या जीवसृष्टि ।
तो तूं मज दिनाप्रति, कां उपेक्षिसी हो ! ॥३॥
शंकर निजरामधाम, गुरुपदीं अर्पूनि काम ।
अन्य नुरुनि सहज भरूनि, सेवि निजसुखाला ॥४॥

श्रीमांगिरीशाचें स्तवन

पद.

मांगिरीशा देवा पुरवावी कामना । जाळुनि कामा करावें निष्कामा ॥ १ ॥
थकल्या श्रुती वर्णीतां तव सत्ता । तेथें मी बाळ काय स्तवूं ताता ॥
म्हणुनी मी नमितों दयाळा तुज आतां । देऊनी मती वदवी निजकथा ॥१॥
उमावरा दयाळा जगदीशा । निर्विकारा सर्वज्ञा मंगेशा ॥
उद्धाराया भावीक जडजीवा । अवतरलासी गोमांचलस्थानी ॥२॥
माझे कुळिचें दैवत तूं असशी । मातेच्या - परी सन्मार्गी लाविसी ॥
कृपाहस्तें भवचिंता वारिसी । म्हणुनि मी तूतें स्तवितों निशिदिनीं ॥३॥
नित्यानंदा शिवरुपा हृदयस्था । तापत्रयें पोळलों सर्वथा ॥
सद्भावें तूतें आळवीलें नाथा । प्रगटूनी हृदयीं नाशीली भवव्यथा ॥४॥
सद्गुरुपुं प्रत्यक्ष प्रगटूनीं । नेऊनीं माते कैलासभुवनीं ॥
दावीलें रुप अक्षय नयनीं । ध्याता तूतें पार्वती शंकर झाली ॥५॥

माधव गीत.

पद.

नको नको मज देहसंग देउं माघवा । देहयोगें दुःखभोग
होति मानवा ॥ ध्रु.॥ देहसंगे मीच देह वाटतें मला ।
यामुळेंचि विषयप्रीति जडली मानसा ॥१॥ विषयसंगे
बुद्धि माझी विसरली तुला । हेंति अनर्थासि मूळ झालें
की मला ॥२॥ अखंडित प्रेम तुझा दे दयाघना । हाचि
एकखरा उपाय भवदुःखभंजना ॥३॥ शंकर तुझी प्रेमभावें
भाकि करुणा । भक्ति तुझी अति पवित्र देई नारायणा ॥४॥

सगुणब्रह्माचा धांव.

पद.

धांव पाव श्रीधरा मुकुंदा । कृपासागरा जगत्पते ॥ध्रु.॥
शास्त्रपुराणें गाती तुजला । श्रीधर या अभिधानें रे ॥
प्रकृतिरूपानें चराचर हें । स्रजुनि अलिप्त तूं अससी रे ॥१॥
मुक्तीदाता म्हणुनी तुजला । मुकुंद नाम हें दिधलें रे ॥
अनुभव माझा देउनि मजला । सोडवी भवभ्रमपाशा के ॥२॥
दिनानाथ जगदीश्वर तूं हरि । हरण करी मम तापा रे ॥
कृपासागरा प्रार्थितसे तुज । शंकर अनन्यभावें रे ॥३॥

पराभक्तिची अपेक्षा

पद.

हरि तुझी भक्ति मला देई । प्रभो तुझी प्रीति मला देई ॥ ध्रु.॥
या भवसागरीं भक्ति तुझी प्रभो! । तारक नौका खरी ॥१॥
त्रिदोषरहिता अति पवित्रा । आवडी तुझी देई ॥२॥
भक्ति अशी तुझी माताच केवळ । ज्ञानविरागाची ॥३॥
शंकर म्हणे विभो! ठाव अखंडित । दे मज तव चरणीं ॥४॥

सर्वेश्वराचा धांवा.

पद.

धांव दयाधन धांव कृपाधन । धांव समर्था विश्वपते ॥
चरणीं तुझ्या मी शरण मुकुंदा । तारिं तारिं बा जगत्पते ॥ध्रु.॥
तापत्रयें मी बहुत पोळलों । पिडिलों जगदीशा ॥
देउनियां तुझी प्रीति अखंडित । नेंई मज तव ठायां ॥१॥
या नरदेहीं येउन देवा । सार्थक कांही मज नाहीं घडलें ॥
विषयविलासी व्यर्थचि रंगुनि । अमूल्य आयुष्य घालविलें ॥२॥
अधम दुष्ट खल नष्ट मी पामर । अज्ञ मी मूढमती ॥
जाणुनि हे मम दोष समर्था । आलों तुज शरणागती ॥३॥
'जें माझें कल्याण वाटतें । करिं तें विश्वेशा ॥
ज्ञान तुझें अति दिव्य देउनी । तोडीं भवपाशा ॥४॥
प्रार्थुनि शंकर तुझी भाकितो । करुणा सर्वेशा ॥
दिव्य तुझी मज भक्ति देउनि । ठेवीं निज ठायां ॥५॥

मुमुक्षूची शरणांगति.

पद.

हरी तुझी ही गुणमयी माया । दुस्तर अति घोर ॥
शरणागत मी दीनवत्सला । करिं मज भवपार ॥ ध्रु. ॥
काममदादिव षड्रिपु हे मज । पदोपदीं छळिती ॥
जन्म-मरण सुख-दुःख हीं द्वंद्वें । अति दारुण पिडिती ॥१॥
संतति संपति मृगजळवत हीं । वाटती मम जीवा ॥
म्हणुनि प्रपंची मन हें माझें । कंटाळलें देवा ॥२॥
तापत्रयें मी बहुत पोळलों । निववीं भवतापा ॥
कृपाकटाक्षें जाळुनि देवा । मम सर्वहि पापा ॥३॥
पुरे पुरे बा अति दुःखद ह्या । पुरे येरझारा ॥
मागणें आतां हेंचि मुकुंदा । दे चरणीं थारा ॥४॥
धांव धांव रे धांव दयाळा । नको लावूं उशिर ॥
देउनि भेटीं तोडिं भ्रमाची । बेडी सत्वर ॥५॥
सद्भावें तुज दत्त प्रार्थितो । जोडुनि दोन्ही करा ॥
शंकरचरणीं लावि मनातें निरसुनी भ्रम सारा ॥६॥

सगुणमुक्तीची अपेक्षा.

पद.

दे हरी! मोक्षसुखाची आस ॥१॥
लक्ष चौन्यांशी भ्रमता भ्रमतां, पावलों बहुत प्रयास ॥१॥
त्रितापें मी पोळत असतां, नाहीं मज उमजत त्रास ॥२॥
लेउनि माझे नेत्रीं अंजन, लाविं मज भक्तिपथास ॥३॥
गुरुचरणामृत सेवुनि शंकर, तव पदीं करितो वास ॥४॥

नाममहिमा.

पद.

या देही नामचि सार । त्याविणें सर्व असार ॥ ध्रु. ॥
नामें तरले शुकसनकादिक । संत ते बहुत अपार ॥१॥
तरला वाला महत्पापि जो । चोखामेळा महार ॥२॥
गर्जुनि शास्त्रें वेद पुराणें । सांगति मुक्तिविचार ॥३॥
शंकर म्हणे तुम्ही निजहित चिंतुनि । त्यागा दृश्यविकार ॥४॥

सत्साधूचीं लक्षणें.

पद.

तो एक सत्साधू सत्साधू, अंतरि पूर्ण बोधू ॥१॥
शरण जाउनि सद्गुरुला ओळखिलें आपुल्याला ॥१॥
श्रवणें मननें निदिध्यासें, गेलें अज्ञानपिसें ॥२॥
विषयवासना मावळली, शांति दृढीं ठेली ॥३॥
द्वैताद्वैतातें विसरोनि, डुल्ले सहजासनीं ॥४॥
शंकर जोडोनि कर दोनी, लागे कृष्णाचरणी ॥५॥

सिद्धाष्टक.

अभंग.

ऐक्यामृत गोडी चाखिली ज्या नरें । झालें त्याचें भलें तिहीं लोकीं ॥१॥
पापपुण्यकर्म पक्कफळापरी । गळलीं सर्वही सहजची ॥२॥
चालतां बोलतां अखंड समाधी । कल्पना निमाली ब्रह्मभावें ॥३॥
तोचि तो गा देव जाणावा प्रत्यक्ष । करून अलिप्त जनांमाजी ॥४॥
तोचि तो सदुरु जाणवा या खूणें । ठेवावें चरणीं शीर त्याच्या ॥५॥
काढिल तो एक भवार्णवांतूनि । नाहीं दुजा कोणी त्रैलोक्यांत ॥६॥
या अभंगबोला सेवि जो तत्त्वतां । होई तो त्वरीता ब्रह्म स्वयें ॥७॥
शंकराहृदयीं प्रगटोनि कृष्णें । बोलविले बोलु शुकापरी ॥८॥

नरतनूचें दुर्लभत्व व सार्थक्य.

पद.

अति दुर्लभ ही नरतनु प्राण्या नको घालउं वांया ।
क्षणभंगुर अपि जाण सख्या तूं मोक्षद ही काया ॥ ध्रु.॥
इह स्वर्गादिक भोग हे बापा वाटति तुज गोड ।
परिणामीं ते लोटिति तुजला भवसागरि ओंड ॥१॥
सुखदुःखें ही पूर्वसंचितें सहज प्राप्त होती ।
उमजुनि ऐसें दृढ मानसिं तूं धरि परमार्थीं रती ॥२॥
स्त्रीपुत्रादिक मित्र हे अवघे भासति निज आप्त ।
अंतकाळिं तुज सहाय्य कराया नव्हति कोणि प्राप्त ॥३॥
याकरितां तुज सार सांगतों धरि सद्गुरुचरणा ।
काढिल तो तुज भवार्णवांतुनि भजतां श्रीरमणा ॥४॥

विषयविरक्ति तीच जीवन्मुक्ति.

पद.

विषयीं होऊं नका आसक्त ॥ध्रु.॥
सार असार विचार हे जाणुनि व्हावें त्वरित विरक्त ॥१॥
मिथ्या जग हें दृग्भ्रम जाणुनि व्हावें देहीं विभक्त ॥२॥
श्रवणें मननें अद्वय भजनें व्हावें स्वरूपीं भक्त ॥३॥
शंकर म्हणे या देहींच उमजा सोहळे जीवन्मुक्त ॥४॥

वैकुंठवास.

आर्या. *

उत्कंठता प्रभुची असुंद्या तुमच्या सदैव सुमनांत ।
ध्रुव आदि भक्त परि तो ठेविल तुम्हां अखंड हृदयांत ॥

जीवन्मुक्तपंचक.

श्लोक. *

तुझे नाम घेतां हटे मोहव्याधी ।
तुझे रुप ध्यातां नुरे देहबुद्धी ॥
तुझेनी प्रसादे तुटे भेदमाया ।

नमो सद्गुरु श्रीजिवन्मुक्तराया ॥१॥
जिवित्वासिं तूं वेगळा नित्य बापा ।
अधिष्ठान सर्वासिं तूं चित्स्वरुपा ॥
कृपेनें तुझ्या मावळे दृश्यकाया ।
नमो सद्गुरु श्रीजिवन्मुक्तराया ॥२॥

नभाचे परी व्यापका निर्विकारा ।
असंगा अनंता अभेदा अपारा ॥
तुते देखुनी भाळली शांति जाया ।
नमो सद्गुरु श्रीजिवन्मुक्तराया ॥३॥

वरिष्ठा परानंदमूर्ती अनामा ।
सदोदीत कैवल्य-विश्रामधामा ॥
त्रितापा निवारी तुझी पादछाया ।
नमो सद्गुरु श्रीजिवन्मुक्तराया ॥४॥

सदा मोकळा मोक्षदाता जिवांसी ।
स्वये बंधमोक्षासि तूं भिन्न होसी ॥
दयासागरा शंकरा दाविं पाया ।
नमो सद्गुरु श्रीजिवन्मुक्तराया ॥५॥

श्रीशांतादुर्गास्तवन.

पद.

जगदंबे शांते! भवचिंता निवारी ।
तोडूनि मोहजाळ दुर्घर भारी ॥ध्रु॥
थकल्या श्रुती वर्णीतां तव सत्ता ।
तेथें मी बाळ काय स्तवूं माता ॥
सद्भावें नमितों कृपाळे तुज आतां ।
प्रगटूनी हृदयीं वदवीं निजगाथा ॥१॥

सर्वाधारे सर्वज्ञे चित्कळे ।
ब्रह्मादी देवां निर्मूनी स्वलीलें ॥
जगडंबर हें नाट्य त्वां रचियेलें ।
भूलूनी जीव स्वहितासी मुकले ॥२॥

शांतादुर्गे भवानी चिच्छक्ते ।
जगद्वंदे दयाळे शिवशक्ते ॥
उद्धाराया निजदासां सज्जनां ॥
अवतरली अंबे गोमांचलस्थाना ॥३॥

माझे कुळींचे दैवत तूं अससी ।
 मातेच्यापरी सन्मार्गी लावीसी ॥
 कृपालेशें भवरोग वारीसी ।
 म्हणुनी मी तूंतें प्रार्थितो निशिदीनीं ॥४॥
 नित्यानंदे हृदयस्थे निजबोधे ।
 तापत्रयें तापलों बहु थोर ॥
 संसार हा वाटतो अति घोर ।
 सोडवीं मातें यांतूनी सत्वर ॥५॥
 नमन माझें शारदे भवानी ।
 सदुरुचरणीं अनन्य होऊनी ॥
 पावलों तूझ्या अद्वयसदनीं ।
 आळवीतो तूतें रामचंद्र ध्यानीं ॥६॥

श्रीमंगशे प्रार्थना.

पद.

मंगेशराय दावीं पाय ।
 माझा अंत पहाशी काय ॥ध्रु.॥
 मज दीनावरी कोप कां करिसी ।
 मी बालक, तूं माय ॥
 स्वामीराय, माझा अंत. ॥१॥

हांका मारुनि आळवितों तुज ।
 वत्सा जैली गाय ॥ स्वामी. ॥२॥
 स्मशानीं रहाणें भूतांसर्वें ।
 शंकर चरणीं लीन जाय ॥ स्वामी. ॥३॥

अहिल्येची विनंति.*

पद.

हरि ! मम हृदयीं वास करी ॥ ध्रु. ॥
 तुजवांचुनि मम मन हें रमेना ।
 धांव सख्या झडकरी ॥१॥
 दीन मी दुर्बळ प्रेमहीन मी ।
 अज्ञ मी सर्व परी ॥२॥
 दयासागरा ! जगदीश्वर तूं ।
 रूसूं नको मजवरी ॥३॥
 अहिल्यादासी प्रार्थितसे तुज ।
 ठेवीं हात शिरी ॥४॥

पार्वतीची विनवणी.

पद.*

दयाळा किति आळवूं तुज फार ॥ध्रु.॥
 माझे हृदयीं असतां तूं मज कां लपलासि सांग ॥१॥
 अजुनि तरी तुज कां नये करुणा राखी माझी लाज ॥२॥
 दीनवत्सला भक्तप्रेमळा पुरवी मनाची आस ॥३॥
 कलियुग या तारियले त्वां प्रेमळ भक्त अपार ॥४॥
 पार्वतिदासी निशिदिनीं अंतरी आठवि शंकरपाय ॥५॥

